

[Erling Dinszen.]

udvikling for at sikre arbejderne rundt omkring på arbejdspladserne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om fuld anvendelse af midlerne i Statens Uddannelsesstøtte [af Freddy Madsen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXXIV) findes i tillæg A. sp. 1999, fremsættelsen i tidenden sp. 3011).

Forslaget sættes til forhandling.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

I det forslag til folketingsbeslutning, som kommunisterne har fremsat, synes man ganske at have overset, at den omtalte reserve på 90 mill. kr. er opsparet igennem flere år. Der er altså på ingen måde tale om et beløb, som er sparet op i indeværende år.

Endvidere er det forkert, når det i fremsættelsestalen er anført, at de uddannelsessøgende ikke har fået deres støtte reguleret i en meget lang periode. Sagen er jo netop den, at uddannelsesstøtten har en endog meget gunstig lovhjemlet pristalsregulering.

Pristalsreguleringen af støtten foregår én gang årlig pr. 1. oktober, mens f. eks. offentligt ansatte funktionærer, folkepensionister m. v. får regulering to gange årligt, nemlig foruden den 1. oktober tillige den 1. april. Imidlertid sker reguleringen af støttemidlerne efter reguleringspristallet pr. 1. oktober i støtteåret, mens reguleringen for funktionærer, folkepensionister m. v. pr. 1. oktober og pr. 1. april sker på grundlag af regu-

leringspristallet henholdsvis den 1. juli og den 1. januar.

En sammenligning mellem de to systemer viser, at uddannelsesstøttens pristalsregulering gennemsnitlig har mindre afstand imellem reguleringstidspunktet og forbrugstidspunktet end det andet system. Statens Uddannelsesstøtte skønner, at støttemodtagerne med de støtteregler, som gælder for støtteåret 1973-74, og som er fastsat i marts måned 1973 på grundlag af et skøn over det forventede pristal i oktober 1973, vil bruge 96,4 pct. af bevillingsbeløbet.

På denne baggrund finder jeg ikke, at de uddannelsessøgende har noget berettiget krav på en ekstra udlodning i indeværende støtteår og heller ikke i det næste støtteår, hvor de netop i modsætning til mange andre befolkningsgrupper ikke vil få deres indtægter fra staten beskåret, men tværtimod opnå fuld kompensation for alle indtrufne prisstigninger.

Jeg kan derfor ikke tilslutte mig det foreliggende forslag til folketingsbeslutning.

Helle Degn (S):

Ja, man må spørge sig selv først og fremmest: hvor kommer de 90 mill. kr. fra, som alle taler om? Der fastsættes hvert år et vist beløb til uddannelsesstøtte på finansloven. Bruges dette beløb ikke op, inden finansåret er slut, overføres de ubrugte midler til en konto for uforbrugte midler. Disse ubrugte midler andrager altså pr. 1. august 1973 ca. 92 mill. kr. takket være en forsigtig administration, altså af folketingets bevilgede beløb til uddannelsesstøtte opsamlet over en 4-årig periode fra 1970-1974.

På baggrund af den helt ekstraordinære situation, som vi befinder os i med hensyn til prisstigninger, der har taget et omfang, som ingen har kunnet forudse for blot et halvt år siden, mener vi fra socialdemokratiets side, det må være rimeligt, at disse resterende midler kommer til udbetaling.

Man kan spørge sig selv, om de studerende ikke har fået dyrtidsreguleret deres støtte som alle andre af landets lønmodtagere. Dertil må svaret være nej. Vi har her i dette høje ting bevilget pensionisterne ekstrakompensationer bl. a. på grund af oliekrisen, og alle her ved, at en stigning i leveomkostningerne, som vi må leve under, omsætter sig nu jævnlige i fornyede dyrtidsportio-

[Helle Degn.]

ner — altså en stadig kompensation for prisstigningerne for alle landets øvrige lønmodtagere. De uddannelsessøgendes støtte er pristalsreguleret på den måde, at man i tiden oktober 1972 til oktober 1973 forventede en stigning i reguleringspristallet på 7 pct. Stigningen i dette tidsrum blev imidlertid på 10 pct. Prisstigningerne for tiden oktober 1973 til 1. april 1974 er der således ikke taget højde for, og de må anslås til allerede nu at være 5-6 pct., og en normal regulering vil først finde sted pr. 1. oktober 1974. Det er på denne baggrund, vi finder, at en regulering så at sige i utide er meget, meget rimelig, da stigningerne i leveomkostningerne har udhulet støtten.

Diskussionen har ud over dette, om det var rimeligt at kompensere for prisstigningerne, også drejet sig om, om der administrativt er mulighed for at gennemføre en sådan efterregulering. Så vidt jeg har forstået, vil det tage ca. 2 måneder at lave edb-koder og -blanketter, og det vil koste ca. 300.000 kr. alt inklusive i administrationsomkostninger. Tilbage er blot et spørgsmål om at ville. Vel er det besværligt, det vil vi ikke bestride, og det er der vist ingen der vil. Det ville naturligvis have lettet hele arbejdet, hvis blot undervisningsministeren kunne have samlet sig lidt før omkring dette spørgsmål.

Allerede i januar måned var man blevet gjort opmærksom på disse problemer og ønsker og var også bekendt med, at 1. februar var skæringsdato for, at det administrativt ville gribe knap så forstyrrende ind i den planlægning af næste års støttetillægsarbejde, som allerede nu er i gang.

Man kan endvidere diskutere, på hvilken måde reguleringen af støtten kan foregå. Her findes der, så vidt jeg forstår, 2 muligheder. For det første uddeling af en ekstra månedssats til hver registreret uddannelsessøgende pr. 1. august 1973 eller for det andet en procentvis andel af den enkeltes støttetildeling. Her vil vi anbefale, at der anvendes den procentvise andel som kriterium.

Socialdemokratiet vil heller ikke ved denne lejlighed undlade at gøre opmærksom på, at vi finder, at uddannelsesstøtten, som den tildeles i dag, i mange tilfælde ud fra forkerte kriterier, virker og fungerer util-

fredsstillende, og at en samlet nyordning her i allerhøjeste grad er tiltrængt.

Men indtil da må vi i det mindste medvirke til, at de beløb, som én gang er afsat til uddannelsesstøtte til de unge, vedtaget og bevilget af folkettinget, rent faktisk udbetales til de uddannelsessøgende.

Til slut skal jeg blot kommentere det kommunistiske forslag til folketingsbeslutning. Vi finder det ikke nødvendigt at vedtage folketingsbeslutninger om love, som vi allerede har vedtaget her i tinget, og her tænker jeg specielt på finansloven og de deri afsatte beløb til uddannelsesstøtten.

Sagen er alvorligt tidsbelastet, og da jeg har indtryk af en almindelig positiv holdning her i tinget til spørgsmålet, vil vi afvise forslaget og foreslå, at diskussionen føres i uddannelsesudvalget med henblik på at give ministeren de gode råd, som det åbenbart er nødvendigt at give hende i denne sag.

Halvgaard (FP):

Den diskussion, der verserer om beløbet 90 mill. kr., har affødt et forslag til folketingsbeslutning om fuld anvendelse af disse midler til de uddannelsessøgende.

Fremskridtspartiet ser ikke positivt på dette forslag. En udbetaling af disse midler løser jo ikke de studerendes problemer, men gør uretfærdigheden i fordelingen endnu større. Fremskridtspartiet vil derimod gerne være med til at løse de uddannelsessøgendes problemer på længere sigt, og i den forbindelse tænker jeg også på nødvendigheden af en virkelig planlægning af vores uddannelsessystem. Det må være i alles interesse og specielt i de studerendes interesse, at adgangen til de boglige uddannelser begrænses til det antal, som samfundet har brug for og har råd til at betale, set ud fra vores økonomiske situation.

Peter Holst (V):

Det er ethvert parti kært at komme en hvilken som helst gruppe, der rammes af prisstigninger, til undsætning. Når venstre alligevel ikke kan tilslutte sig dette forslag, skyldes det, at loven om Statens Uddannelsesstøtte har den regel, at ubrugte bevilgede midler kan overføres til et senere støtteår. Vi vil så hellere være med til den mere samlede nyordning med et mere langsigtet per-

[Peter Holst.]

spektiv, som også andre har talt om, og de midler, der nu foreslås udloddet på én gang, kunne da være en nyttig baggrund at have som udgangspunkt for en sådan nyordning.

Endelig vil vi nævne, at de skatteydere, der skulle finansiere enhver støttekrone til ethvert formål, selvfølgelig også er ramt af de prisstigninger, som man vil lindre for den bestemte gruppe, der her er tale om.

Edele Kruchow (RV):

Ud fra de beregninger, undervisningsministeren har redegjort for vedrørende pristalsreguleringen for studerende, der får uddannelsesstøtte, og andre grupper, hvis lønninger og pensioner pristalsreguleres, ønsker det radikale venstre at se nøje på disse tal i et udvalgsarbejde, inden vi går til en stillingtagen.

På den anden side skal det også være klart, at vi ikke ønsker, at de uddannelsessøgende skal stilles ringere med hensyn til pristalsregulering end andre grupper. Vi ønsker også at gøre opmærksom på, at vi tidligere, da der var debat om uddannelsesstøtten her i tinget, har været rede til og meget interesserede i en omlægning af uddannelsesstøtten, og vi ønsker at finde frem til bedre vilkår for vurderingen af, hvorledes den skal fordeles.

Vi er bange for ved en aktion fra den ene dag til den anden at lave om på gældende regler. Det er nok ikke så enkelt, som det lyder, når man siger, at der er 90 mill. kr., som hurtigt kan stilles til rådighed. Vi ved jo, at disse 90 mill. kr. ikke stammer fra indeværende finansår, men er blevet til gennem en form for opsparing igennem 4 år.

Vi ønsker altså at se nøje på forslaget under udvalgsarbejdet.

Hans Toft (KF):

Jeg føler, at der her er tale om et forslag, som vil gribe ind i den almindelige dyrtidsreguleringsproblematik også for andre grupper. Da jeg efter det, ministeren har oplyst, kan konstatere, at også ministeren er af den opfattelse, at de studerende har fået den pristalsregulering, som er fuldt hjemlet i loven, og at de studerende også fremover vil få den pristalsregulering ifølge loven, kan vi heller ikke give tilslutning til det forslag, som er fremsat af kommunisterne her.

Fru Helle Degn omtalte datoen 1. februar, og jeg forstod, at den betød, at socialdemokratiet nu ikke kunne være med til at gennemføre forslaget, men ville have ministeren til det. Ja men så vidt jeg har forstået på ministeren, kan hun ikke alene give de 90 mill. kr., selv om hun ønskede det, hvilket igen vil sige, at hvis ministeren skal give dem, skal bl. a. socialdemokratiet være med til at vedtage det her i folketinget.

Må jeg så sige en anden ting til fru Helle Degn. Man vil give ministeren et godt råd. Det minder mig ærlig talt lidt om efterbudspolitik. Dette beløb er samlet op i løbet af en 6 års periode og var vel også på 90 mill. kr., da fru Ritt Bjerregaard var undervisningsminister, og da hr. Heinesen var undervisningsminister. Hvorfor tog socialdemokratiet ikke selv affære på det tidspunkt, da man kendte prisudviklingen? Det er trods alt socialdemokratiet, som har indstillet de beløbsrammer til vedtagelse i folketinget på finansloven, som har vist sig at være skønnet forkert og derfor har givet overskud på 6 års budgetter, så man nu står med i alt 90 mill. kr. Skal de 90 mill. kr. nu udbetales, mener jeg ikke, det er ministeren, der kan gøre det, det må være folketinget, der træffer beslutning herom. Jeg vil gerne bede ministeren om at bekræfte dette.

Må jeg dernæst sige, at hvis man nu bevilger de 90 mill. kr. fra folketingets side, må det have en anden konsekvens, nemlig at på de næste års finanslove bliver beløbet til Statens Uddannelsesstøtte forhøjet med 90 mill. kr. Derfor spørger jeg igen: er det ikke et led i det forlig, der er indgået mellem socialdemokratiet, venstre, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne, at der skal være enighed mellem de fire partier, hvis nogle beløb på finansloven skal forhøjes ud over det, der ligger i selve finanslovsforslaget, lige så vel som der skal være enighed om besparelserne? Og den debat har vi haft tidligere.

Hvis man nu kommer her og siger, at der skal 90 mill. kr. mere på, så skal de altså også ind i næste års finanslov. Jeg kan se, at den tidligere undervisningsminister ryster på hovedet; jeg beder hende om at komme op og berigtige det, hvis der er tale om, at jeg skønner forkert.

Så hørte vi til sidst fru Helle Degn fremføre noget om den samlede nyordning. Ja, vi kan jo godt fortsætte, hvor vi slap; jeg føler

[Hans Toft.]

bare, at vi skal gennem den debat på et senere tidspunkt. Men hvis den samlede nyordning, som man fra socialdemokratiets side har påstået skulle give anledning til besparelser, skulle gennemføres nu, vil jeg da godt advare med det samme, for jeg tror nemlig ikke det mindste på, at den medfører besparelser hverken for det ene eller det andet led i samfundet. Hvis man indfører den graduerede tilbagebetalingsordning, som fru Ritt Bjerregaard har stillet forslag om, vil det betyde, at vi ved siden af bolig-sikringsordningen og alle de øvrige sociale tilskudsordninger får nok en tilskudsordning, som er afhængig af, om man tjener mere eller mindre. Tjener man mere, får man en større løn, skal man betale mere tilbage, og jeg kan ikke se noget bedre middel i dette samfund til, at folk ikke skal bestille noget. Må jeg derfor sige til sidst, at jeg føler, at fru Helle Degns bemærkninger var lovlig store i forhold til hendes tidligere partifælles bemærkninger og handlinger i socialdemokratiets egen regeringsperiode, men det ændrer ikke vor stilling til det foreliggende forslag.

Lena Pedersen (CD):

Centrum-demokraterne vil gerne benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at formanden for undervisningsudvalget, hr. Ingolf Knudsen, i en skrivelse af 28. februar stillede følgende spørgsmål til ministeren:

„Hvilken begrundelse har ministeren for ikke nu at anvende de 90 mill. kr., der ifølge oplysninger i pressen ligger i Statens Uddannelsesstøtte?“

Udvalget har endnu ikke modtaget noget svar fra ministeren. At stille dette spørgsmål til ministeren gennem udvalget må være den korrekte og for sagen mest gavnlige fremgangsmåde, og jeg kan kun beklage, at der senere fra forskellig side er blevet drevet politik på denne sag.

Centrum-demokraterne er forstående over for besparelser, men vi er også opmærksomme på de prisstigninger, der har ramt

ikke mindst de unge under uddannelse særdeles hårdt.

I ministerens svar på fru Kristine Heltbergs spørgsmål sidste onsdag antydede ministeren, at de 90 mill. kr. var blevet til 10 mill. kr. Hr. Hans Toft stillede samtidig et spørgsmål vedrørende regulering af støtten til de unge under uddannelse. Der synes stadig at herske en vis uklarhed omkring disse spørgsmål, og da de er af væsentlig betydning som grundlag for udvalgets videre arbejde, kunne jeg ønske, at udvalget helst ret hurtigt fra ministeren fik en redegørelse for beløbets størrelse og et par enkelte bemærkninger om reguleringen.

Til slut kan jeg sige, at centrum-demokraterne vil medvirke til en saglig og hurtig udvalgsbehandling.

Kristine Heltberg (SF):

Da jeg første gang stillede et spørgsmål om denne efterhånden sagnomspundne sag den 9. januar i denne samling, fik jeg et meget negativt svar fra ministeren, der gik ud på, at det ikke var muligt at gøre noget for at hjælpe de uddannelsessøgende i den overordentlig vanskelige situation, de netop nu befinder sig i som følge af nogle prisstigninger, der selvfølgelig rammer de svageste grupper i samfundet særlig hårdt.

Jeg blev meget forbavset over, at svaret kunne være så negativt, og meget skuffet over, at et lignende spørgsmål som nævnt af forgængeren her på talerstolen fra udvalgets side heller ikke blev besvaret med den åbenhed og positive holdning, som man kunne håbe.

Jeg glædede mig over, at ministeren, da jeg gentog spørgsmålet blot i en mere præciseret form med hensyn til beløbsrammens størrelse nu sidst den 15. marts, var meget mere positiv og åben over for at tage sagen op til vurdering og over for de muligheder, som måtte findes inden for den nugældende lovgivning for at øge støtten til de uddannelsessøgende, når forskellige nødvendige beregninger var foretaget.

Som situationen er i øjeblikket, må jeg

[Kristine Heltberg.]

sige, at der er to sider af dette spørgsmål. Vi er fuldstændig klar over, at uddannelsesstøttesystemet, som det er i øjeblikket, er utilfredsstillende både for de unge under uddannelse, for forældrene og for samfundet som sådan, fordi tildelingen ofte bygger på meget vilkårlige kriterier. Et forslag til folketingsbeslutning om forbedring af dette system vil blive fremsat af mit parti meget snart. Forslaget går ud på en ændring af tildelingskriterierne for Statens Uddannelsesstøtte. Sagen vil tage nogen tid, og de forbedringer, som jeg selv meget gerne ser, og som jeg tror alle gerne ser, ikke mindst de uddannelsessøgende selv, vil tage lang tid at gennemføre. Imidlertid regner jeg med, at denne enkle justering af de økonomiske uretfærdigheder, som uden tvivl er begået over for de uddannelsessøgende i en periode med meget stærk inflation og i en periode, hvor der oven i købet er en truende arbejdsløshed ikke at forglemme, vil ministeren atter overveje. Man bør yde denne støtte snarest muligt inden for de tidsrammer, som fru Helle Degn her har skitseret, og i overensstemmelse med de principper, fru Helle Degn foreslog, med procentvis tildeling eller på anden vis.

Skulle det være sådan, at denne fremgangsmåde, som forekommer mig at være den enkleste og mest rimelige, ikke kan lykkes, vil jeg naturligvis tilsige det foreliggende forslag min fulde støtte. Uanset hvordan sagen står, skal de uddannelsessøgende efter min mening hjælpes i den nuværende vanskelige situation.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg skal ikke gentage alle de argumenter både for og imod anvendelse af de 90 mill. kr., der nu er fremført af de foregående ordførere. Men som en af dem, der har haft lejlighed til at høre de forskellige deputationer, der er kommet og har fremlagt deres synspunkter, har jeg fået det indtryk, at det bestemt var organiseret sådan, at man ligesom skulle lægge pres på os herinde for at få udbetalt de penge, lang tid før vi overhovedet i udvalget og andre steder kendte noget som helst til disse 90 mill. kr., som det også er blevet sagt før.

Kristeligt folkeparti mener, at vi må tage hele uddannelsesstøtten op til revision. Hvis

vi bare bevilger de 90 mill. kr. nu og tildeler efter procenter eller med et fast beløb, har man stadig væk samme urimelighed. Jeg er godt klar over, at der er visse grupper, der trænger særlig hårdt, og jeg mener, at vi bør prøve i undervisningsudvalget at se både, om vi kan finde en løsning på denne sag nu, og på, hvordan vi får en så retfærdig fordeling af de uddannelsesmidler, der er til rådighed, som muligt.

Jeg kunne også have lyst til at sige til alle de mange unge, der møder op og siger: „vi kræver“, at hvis alle de, der virkelig trænger i vort land, mødte op her og sagde: „vi kræver“, så ved jeg ikke, hvordan vi skulle løse problemet. Jeg kunne også have lyst til at sige til alle de unge, at om nogle få år er det dem selv, der sidder og skal betale pengene til det næste hold i deres alder, som kommer og siger: „vi kræver“.

Vi må prøve i undervisningsudvalget at arbejde på at finde den bedste løsning på problemerne. Vi mener, at støtte må bestå i en stipendieordning, de første år man læser, og så fremover nogle rentefrie lån. Men vi vil se på forslaget i udvalget.

Flygaard (DR):

Jeg har forstået ministeren således, at uddannelsesstøtten er reguleret i overensstemmelse med de gældende regler i loven. Vi nærer derfor en vis skepsis med hensyn til at gennemføre en speciel dyrtidsregulering for en enkelt eller enkelte grupper. Da der imidlertid synes at herske nogen uenighed omkring dette spørgsmål, synes jeg, det er rigtigt at henvise spørgsmålet til behandling i undervisningsudvalget, hvor vi så kan se på det og selvfølgelig også prøve hurtigt at få truffet en afgørelse.

Også vi ser meget gerne en omlægning af uddannelsesstøtten, og vi er ikke fremmede over for det synspunkt, der er blevet fremført i dag fra hr. Peter Holsts side, at lade de 90 mill. kr. indgå i en sådan omlægning af uddannelsesstøtten.

Med disse bemærkninger skal jeg i hvert fald tilsige en hurtig udvalgsbehandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Freddy Madsen) (DKP):

Jeg er for en gangs skyld i den gunstige situation at kunne takke for en forholdsvis

[Freddy Madsen.]

velvillig behandling af det forslag, vi her har fremsat.

Jeg vil gerne indledningsvis sige et par bemærkninger om, hvorfor vi har fremsat det. Der er her i debatten blevet henvist til, at man kunne have fundet andre veje, at man kunne have rejst spørgsmålet i undervisningsudvalget og ad den vej have presset ministeren. Fra en enkelt side blev der sagt, at det først var dengang, der begyndte at komme deputationer her i huset, at man opdagede, at problemet om de 90 mill. kr. eksisterede. Det er såre beklageligt, for allerede under finanslovdebatten i januar rejste jeg fra denne talerstol dette problem og gjorde opmærksom på de muligheder, der lå her for at komme de uddannelsessøgende til hjælp, og også omkring det tidspunkt i januar måned blev der fra rådet til uddannelsesstøtte oversendt en henvendelse til undervisningsministeren om at frigøre disse midler til udbetaling til de uddannelsessøgende. Der er altså ingen som helst grund til, at der skulle gå så lang tid, og det, der har fået os til at fremsætte forslaget, er da også, at der har været diskuteret uendelig meget om disse sager, at der har været givet halve tilsagn fra den ene og fra den anden side, men man er altså ikke nået længere fra en række partiers side end til, at man stadig væk kun vil love forslaget velvillig støtte i et udvalg, at man vil overveje sagen osv. Men det er en sag, der haster overordentlig meget. Det er en sag, som de uddannelsessøgende med rette venter på at få løst, og hvis den skal have nogen virkning også for de uddannelser, der er i gang, hvis den skal standse det frafald, som sker inden for en række uddannelser af økonomiske grunde i øjeblikket, er det faktisk handling af undervisningsministeren, der skal til, og så har vi ment, at hvis hun ikke selv ville, måtte folketingsret i denne situation tage initiativet og få det gennemført.

Jeg skal ikke komme ind på de mange tal, da fru Helle Degn ganske glimrende har fremført en række af dem, men bare nævne et enkelt forhold. Det er rigtigt, at reguleringspristallet faktisk er steget med de 15 pct., som berettiger vores forslag, men når det ser endnu værre ud for de uddannelsessøgende, er det, fordi reguleringspristallet faktisk ikke udtrykker stigningen i de ud-

dannelsessøgendes leveomkostninger, og det hænger sammen med, at uddannelsesstøtten er alt for lille set i forhold til de faktiske leveomkostninger.

Reguleringspristallet medtager således også de varige forbrugsgoder og luksusvarer, men det er ikke netop det, man har råd til at anvende uddannelsesstøtten til; det er derimod til levnedsmidler, bolig og transport, og det er steget langt mere end de andre ting, jeg nævnte. Derfor må reguleringen af uddannelsesstøtten beregnes ud fra den stigning, der faktisk er sket i leveomkostningerne. Der er her talt om regulering af folkepensioner, understøttelse osv., og vi har jo været meget enige på disse områder, men det må være rimeligt, når man skal vurdere de uddannelsessøgendes forhold, at se på de faktiske leveomkostninger, og selv om man er meget beskeden og fastsætter et minimum på 19.500 kr., så vil der med de faktiske prisstigninger, der er sket fra oktober 1972 og til januar 1974, nemlig på omkring 20 pct., være sket en udhuling i disse leveomkostninger på 3.900 kr., mens det, som støtten faktisk er steget med selv for dem, der får maksimumstøtten, er et beløb på 600 kr.

Det, som vi foreslår her, vil betyde et ekstra tilskud til dem, der får maksimumstøtte, på 1.425 kr. Set i forhold til stigningen i leveomkostningerne er det således overordentlig beskedent og ikke noget i retning af at gøre de uddannelsessøgende til millionærer eller sådan noget.

Der er altså al mulig god grund til at gribe ind netop i spørgsmålet om de uddannelsessøgende, fordi det er dem, der i øjeblikket er absolut vanskeligst stillet blandt alle dem i vores samfund, som har hjælp behov. For tusinder af unge har tingene udviklet sig på en katastrofal måde.

De deputationer, der i den seneste tid har besøgt folketingsret, har kunnet give os konkrete eksempler på, hvordan mange af deres kammerater har måttet opgive at fortsætte på grund af de økonomiske forhold. Det er ikke nogen tilfældighed, at der ude omkring er bred opbakning blandt de unge til de aktioner, der gennemføres af de uddannelsessøgendes organisationer. Man må tage i betragtning, at det nok en gang er de socialt svagest stillede, der rammes. Det er ikke de unge fra de velbærgede hjem, som det især går ud over. F. eks. er det specielt på HF-

[Freddy Madsen.]

kurserne, man kan mærke vanskelighederne. På disse kursus optager man især unge, der efter nogle år i erhvervslivet opdagede, at de i virkeligheden var kommet på den forkerte hylde, og som havde lyst og evner til at få en videregående uddannelse. På den måde kunne man også bidrage til at rette op på den skæve sociale rekruttering til uddannelserne. Men det er altså her, man rammer allerhårdest.

Man har fremsat sådan, synes jeg, lidt nedladende bemærkninger om de deputationer fra de uddannelsessøgende, som har opsogt folketinget i denne tid, og der er vel nok nogle, der regner med, at det er de mest højtråbende, der her er tale om. Men jeg synes, man skal bemærke, at en så omfattende organisation som Dansk Ungdoms Fællesråd aldeles enstemmigt har støttet kravet, og at det endda har fået tilslutning også fra regeringspartiets egen ungdom, Venstres Ungdom.

Mens der således er klarhed blandt ungdommen om dette problem, kan dette ikke siges at være tilfældet med de udtalelser, som er fremsat af undervisningsministeren på forskellige tidspunkter i denne debat. Forleden sagde undervisningsministeren her i folketinget, at efter hendes mening var der ikke tale om 90 mill. kr., men vist sådan noget som en halv snes millioner kroner, og dem var hun da meget velvillig over for at overveje at udbetale. Hvor hun havde det tal fra, ved jeg ikke, men det blev eftertrykkelig dementeret af direktøren for Statens Uddannelsesstøtte, som har fastslået, at det drejede sig om de 92 mill. kr.

Nu har undervisningsministeren åbenbart også fundet ud af den sag, men nu er hun kommet til det standpunkt, at det ikke er rimeligt at udbetale disse midler, og det kan ikke undre, at hun i den sag får tilslutning fra de konservative, som endda mener, at hun ikke vil have nogen bemyndigelse til det. Det tror jeg hun har, og det skulle også være underligt, om man ikke selv i undervisningsministeriet under den lange debat, der har været ført, skulle have fundet ud af, at det var muligt.

Der er altså al mulig grund til, at den sag ikke yderligere trækkes i langdrag. Jeg forstår, at undervisningsministeren er absolut negativ, men at der er mere eller mindre

velvilje blandt en række partier her i tinget. Os er det ligegyldigt, hvordan det gennemføres. Hvis undervisningsudvalget er i stand til meget hurtigt at lægge pres på ministeren, vil det være os meget velkomment.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Både hr. Freddy Madsen og fru Lena Pedersen var inde på, at jeg skulle have sagt, at reservebeløbet kun var på 10 mill. kr. Jeg vil gerne have lov at korrigere det. Det, jeg sagde sidste onsdag i spørgetiden, var, at for det indeværende støtteår ud fra det skøn, man kunne have på det tidspunkt, tydede det på, at der var et reservebeløb, hvad angik stipendier, på ca. 10 mill. kr., men et underskud på ca. 10 mill. kr., hvad angik lånene, men jeg understregede samtidig, at det var et skøn, fordi vi ikke kan vide det fuldstændig nøjagtigt, før vi er færdige med at udbetale det sidste beløb hen imod sommerferien. Jeg talte om det indeværende støtteår. Jeg har ikke bestridt, at der op igennem årene er opsamlet omkring disse 90 mill. kr.

Det passer heller ikke, som det er blevet sagt, at det blot er fra 1970. Det er igennem adskillige år, dette beløb er opsamlet, og jeg synes nok, at det netop af den grund ville være meget, meget uretfærdigt at dele det ud til én bestemt årgang lige netop i dette år. Det er der ikke nogen rimelighed i.

Så vil jeg gerne sige til fru Helle Degn, som klager over, at jeg har arbejdet sådan, at man ikke kan overholde tidsfristen, at jeg lige fra allerførste start har understreget, at der var en tidsfrist for at køre en ændring af uddannelsesstøtten igennem. Socialdemokraterne har haft nogle tanker, men så længe disse tanker ikke er blevet formuleret klart og rent, har det heller ikke været muligt at køre det igennem. Socialdemokratiet har selv været med til at hindre, at fristen kunne overholdes; de kendte udmærket de betingelser, vi arbejdede under.

Helle Degn (S):

Det skulle undre mig, om man ikke i undervisningsudvalget efter nøjere at have gennemtænkt, hvad dette drejer sig om, ville komme til den konklusion, at de penge, vi her snakker om, er midler, som alle tingets partier har været med til at vedtage ifølge finansloven. Det er altså midler, som

[Helle Degn.]

vi alle er enige om skal tilfalde de uddannelsessøgende som uddannelsesstøtte. Takket være en forsigtig administration er der sket det, at man ikke har opbrugt alle midlerne.

På baggrund af den helt ekstraordinære situation, som i øjeblikket foreligger, ikke alene for de uddannelsessøgende, men for alle lønmodtagere, hvor vi bliver nødt til at få den ene dyrtidsportion efter den anden, fordi vi bliver påført prisstigninger udefra, finder socialdemokratiet det rimeligt, at også de unge, som nok er nogen af dem, som bliver hårdest ramt, får en pristalsregulering.

Venstres ordfører kommer med den bemærkning, at der er nogen, der har trang til at komme visse grupper til undsætning, og jeg vil sige, socialdemokratiet finder, at denne situation er ekstraordinær.

Det bliver spændende at se, hvordan udvalgsarbejdet vil komme til at foregå, men jeg vil til sidst stille ministeren det spørgsmål: det er vel en misforståelse, at ministeren er totalt afvisende over for en eller anden form for regulering af støtten til de unge? Jeg vil i hvert tilfælde gerne vide, med hvilken motivering hun afviser. Jeg synes, det kunne være interessant at få nogle argumenter for og lidt mere oplysning om motiveringen for, at undervisningsministeren indtager den afvisende holdning, som hun her har indtaget.

Edele Kruchow (RV):

Jeg synes, at det langt fra er så klart og enkelt, som nogle her fremfører. Jeg synes netop, at undervisningsministerens redegørelse viste, at man måtte tro, der var sket en regulering, der svarede til, hvad andre grupper har fået, og det må være noget meget væsentligt.

Når hr. Freddy Madsen siger, at kommunisterne var de første, der så problemet om de 90 mill. kr., vil jeg da gerne sige, at for mig er det ikke noget problem, om der er 90 mill. kr. eller 50 mill. kr. eller 20 mill. kr. i Statens Uddannelsesstøttes kasse. Problemet er, om der er en manglende regulering, det er det, vi skal undersøge, og det skal vi helst finde ud af meget, meget hurtigt. Derfor håber jeg på en hurtig behandling.

Hans Toft (KF):

Fru Helle Degn kom ikke ind på meget af

det, jeg omtalte fra hendes indlæg, men én ting finder jeg dog væsentlig, og det er de 90 mill. kr. i relation til det kommende års budgetter. Er det et led i forligsaftalerne mellem socialdemokratiet, venstre, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne, at man de næste år forhøjer beløbet til Statens Uddannelsesstøtte med 90 mill. kr.? Det er konsekvensen, hvis man giver de 90 mill. kr. fri på nuværende tidspunkt til uddannelsesstøtten.

Kristine Heltberg (SF):

Det forekommer mig, at det helt væsentlige i sagen her er, at der er oparbejdet en slags garantibeholdning, som netop må være som skabt for at støtte de unge under uddannelse i en ganske særlig situation. Enhver, der til daglig beskæftiger sig med unge under uddannelse, ved, hvilken vanskelig situation de voldsomme prisstigninger har sat netop dem i, fordi prisstigningerne specielt — som det også er blevet sagt af andre her — har ramt de varegrupper, der er særlig væsentlige for deres leveomkostninger.

Det forekommer mig, at der ikke er andre muligheder i den nuværende situation, hvis man vil yde retfærdighed over for disse unge, end at benytte denne fond, som man så at sige har, som en slags katastrofefond til en hjælpeaktion nu og så i øvrigt indstille sig på en væsentlig ændring og omfordeling af uddannelsesstøtten efter helt andre kriterier end de hidtidige, der bygger på forældrenes skattepligtige indtægt, og alt hvad der tilhører af velkendte problemer.

Halvgaard (FP):

I modsætning til fru Helle Degn og andre, som motiverer udbetalingen med den helt ekstraordinære situation, vi befinder os i med inflation og prisstigninger, synes jeg netop, at vi skylder samfundet at spare disse penge.

Flygaard (DR):

Til fru Helle Degn vil jeg gøre den bemærkning, at man ikke altid kan beregne størrelsen af de lovbundne udgifter. Hvis man derfor har skønnet et større beløb igennem nogle år, end der rent faktisk har været brug for i henhold til loven, kan der ikke ligge nogen pligt til nødvendigvis at bruge det pågældende beløb. Hvis det var således,

[Flygaard.]

at man også på andre områder skulle følge den tankegang, som fru Helle Degn her måske konkret, måske principielt, giver udtryk for, kan det få ret så uoverskuelige konsekvenser.

Ordføreren for forslagsstillerne (Freddy Madsen) (DKP);

Jeg vil gerne sige til fru Edele Kruchow, at jeg har ikke sagt, at vi nævnede det allerede i januar, for at det skulle tages til indtægt for os, men bare for at vise, at der faktisk har været tid og mulighed nok for partierne til at gennemdrøfte disse ting. Jeg ser med megen beklagelse på, at det radikale venstre ikke er nået længere end til overvejelsesens stadium. Det kunne være, at hvis man her nåede til et fornuftigt resultat, var det faktisk det, der skulle til for at overbevise også undervisningsministeren om, at det var klogt at udbetale disse penge.

Af undervisningsministerens manglende svar til hr. Hans Toft i spørgsmålet om, hvorvidt bemyndigelsen foreligger, drager jeg den konklusion, at undervisningsministeren faktisk har mulighed for at udbetale disse midler.

Og så til hr. Hans Toft. Det er da meget muligt, at det vil have den konsekvens, at vi til næste år også skal bevilge 90 mill. kr. mere. Det synes vi vil være rimeligt og retfærdigt over for de uddannelsessøgende, men når vi netop i denne situation har rejst spørgsmålet, er det, fordi — og det har alle sådan set indrømmet — der med de prisstigninger, der har været, også på grund af oliekrisen, foreligger en ganske ekstraordinær situation, og fordi de penge, der faktisk ligger her som en reserve, selv om de er oparbejdet i løbet af nogle år, er penge, der for lang tid siden burde have været udbetalt til de uddannelsessøgende. Nu har man mulighed for i en vanskelig situation — jeg har bl. a. nævnt de unge mennesker, som må afbryde deres studier — at komme igennem med denne sag.

Undervisningsministeren erkender nu, at disse midler er til rådighed, og forleden dag sagde hun, at hun i og for sig så med sympati på denne sag og var villig til at overveje den. Hvad er det, der er kommet i vejen siden den debat her i folketinget, og som

har gjort, at undervisningsministeren nu igen optræder ganske forhærdet i denne sag og nægter at imødekomme de efter vores opfattelse meget rimelige krav, der er stillet?

Ritt Bjerregaard (S):

Blot et par bemærkninger til hr. Hans Toft, som i sit første indlæg talte om, at fru Helle Degn var meget højt oppe, og så i øvrigt brugte det meste af sin egen taletid til polemiske bemærkninger uden egentligt indhold. Hr. Hans Toft kom også ind på de tanker, socialdemokratiet har gjort sig om en ændring af uddannelsesstøtten. Det er helt korrekt, at socialdemokratiet mener, at det er nødvendigt med en ændring af uddannelsesstøtten, og vi har prøvet at skitsere indtil videre en nyordning. Vi har selvfølgelig med denne ret løse skitseform ønsket at få en debat om tankegangen, før vi kom med et egentlig konkret forslag, og jeg er da enig med ministeren i, at selvfølgelig skal dette forslag konkretiseres, før der kan ske en egentlig stillingtagen til tankerne i det.

Det undrede mig, at hr. Hans Toft alene hæftede sig ved de forskellige tilbagebetalingsmuligheder, specielt fordi den betænkelighed, hr. Hans Toft havde, lige så vel kunne bruges som indvending mod de tanker, hr. Hans Toft har gjort sig til talsmand for, idet han forsvarer en traditionel låneordning. En traditionel låneordning betyder jo, at man har meget store afdrag på et tidspunkt, hvor man er nyuddannet, hvor man har små indtægter, og hvor man gerne vil etablere sig med hus, børn og familie, mens en tilbagebetalingsordning som løst skitseret af socialdemokratiet betyder, at man slipper med mindre beløb i den periode, hvor man som nyuddannet har de små indtægter, mens man skal betale forholdsmæssigt mere tilbage, når indtægten vokser.

I øvrigt hviler de socialdemokratiske tanker på en forestilling om, at man kan anvende et bruttoindkomstbegreb, og det fjerner også nogle af de betænkeligheder, hr. Hans Toft gjorde rede for.

Det ville være rart, hvis også hr. Hans Toft ville gå ind i en fordomsfri drøftelse af en nyordning i stedet for at bruge sine kræfter på straks at nedgøre nye tanker.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Nødvendigheden af at forhøje bevillingen for næste år med 90 mill. kr., som hr. Hans Toft nævner, mener jeg er et postulat, der må stå for hr. Hans Tofts egen regning. Hvor har hr. Hans Toft den viden fra? Det vil vi søge opklaret under udvalgsarbejdet, men jeg mener absolut, det er en påstand.

Jeg vil sige til hr. Flygaard, at når jeg siger, at jeg finder det rimeligt, at man udbetaler denne støtte, så siger jeg ikke dermed, at man automatisk har pligt til, hvis der bliver midler tilovers på en konto, at udbetale dem. Jeg siger bare, at vi har vedtaget en rammebevilling til støtte for de uddannelsessøgende. Den har man ikke udnyttet, fordi man har lavet en forsigtig administration. Samtidig med at man har lavet en forsigtig administration af midlerne, kan man se, at de unge mennesker er kommet i en klemme på grund af de voldsomme prisstigninger, og at de ikke har fået den dyrtidsregulering, som andre borgere i samfundet har fået i den samme periode. På den baggrund finder vi det er rimeligt at hjælpe de unge, som er kommet i klemme. Det er altså ikke en automatisk pligt, men jeg understreger, at det er en ekstraordinær situation.

Alfred Hansen (DR):

Jeg tilslutter mig mit partis ordførers udtalelse om, at vi anbefaler en hurtig udvalgsbehandling.

Det, der kalder mig op, er ministerens udtalelse om, at man skal revidere uddannelsesstøtten, at man skal ændre de nuværende kriterier for uddannelsesstøtte. Det er sådan nu, at man skal skæve til forældrenes indtægt, før man bevilger de ansøgende beløb som stipendier, og jeg synes, at hele denne debat og den tilsyneladende kaotiske situation omkring de meget omtalte millioner netop bekræfter min tanke om, at det kriterium, man hidtil har anvendt for studiestøtte, er forkert.

Jeg stiller mig tvivlende over for, at den trækprocent og den skattepligtige indtægt, som til enhver tid står på en selvangivelse, er et reelt udtryk for forældrenes muligheder for at hjælpe deres børn til en uddannelse. Jeg tror derfor, at vi fremover udelukkende må basere vores studiestøtte på lån

fremfor som nu på stipendier, og jeg vil her understrege nødvendigheden af, at man ikke forringer de ikke-bogligt uddannedes muligheder til fordel for de bogligt uddannedes.

Jeg betragter ønsket om at få en teoretisk uddannelse på samme måde som ønsket om at købe en gård, en forretning eller en fabrik. Den giver dem en indtjeningsmulighed fremover, og denne indtjeningsmulighed er naturligvis så forhåbentlig penge værd. Den må man selv betale. Vi skal blot have et uddannelsessystem og lånemuligheder, så ingen afskæres fra at få de penge, som de skal bruge til den ønskede uddannelse. De skal blot vide, at hver gang man har lånt en krone, skal man også betale en krone tilbage.

Jeg vil slutte med at stille det spørgsmål til ministeren, idet jeg også henviser til partifællen hr. Peter Holsts udtalelse om planerne for ændret uddannelsesstøtte: vil venstre her i sin regeringsperiode prøve at leve op til mange års proklamationer om, at man fremover vil basere uddannelsesstøtten på lån og ikke på stipendier?

(Kort bemærkning).

Hans Toft (KF):

Må jeg først sige til fru Helle Degn vedrørende de 90 mill. kr., at jeg har den opfattelse, at hvis de 90 mill. kr. bevilges nu og lægges oven på uddannelsesstøtten, så skal beløbet fortsat på de kommende års budgetter. Nu ryster fru Helle Degn på hovedet igen. Jeg vil bede undervisningsministeren om at bekræfte, at det forholder sig sådan, at hvis man giver de 90 mill. kr. nu, skal de danne baggrund også for den videre støtteudbetaling på de kommende års finanslove.

Må jeg dernæst sige til fru Ritt Bjerregaard: det er ikke mig, der begynder at blande den langsigtede løsning ind i denne debat. Jeg sagde ganske kort, hvad vores stilling var til de 90 mill. kr. og kommunisternes forslag. Men dernæst fulgte i fru Helle Degns ordførertale bemærkningen om den 1. februar som skæringsdag — det er vist for øvrigt nok den 1. marts, efter hvad ministeren oplyste i folketingets undervisningsudvalg. Men det er en anden ting. Der er en skæringsdag. Dernæst begynder fru Helle Degn at revse ministeren for ikke at have foretaget sig noget tidligere, og da må

[Hans Toft.]

det være rimeligt, at vi andre også minder om, at der har siddet socialdemokratiske undervisningsministre, som heller ikke har foretaget sig noget, skønt beløbet er samlet op i de sidste 6 år.

Hvem var det, der kom ind på spørgsmålet om en samlet løsning? Det var det, der skulle til i stedet for. Er det ikke fru Helle Degn, der prøver at starte en større debat om den nyordning, der skal finde sted? Er det så ikke naturligt, at vi også prøver at gå ind i debatten og siger, at en af de principielle ting, vi har imod den ordning, som socialdemokratiet har foreslået — ikke et detailspørgsmål, men et af hovedpunkterne og vel nok hovedpunktet i fru Ritt Bjerregaards tankegang om en nyordning — er noget, der har de og de konsekvenser? Jeg har gentagne gange spurgt fru Ritt Bjerregaard, om hun dog ikke har undersøgt disse konsekvenser, som bl. a. ligger til behandling i et udvalg, som ikke har kunnet finde en løsning. Jeg har ikke fået noget svar, jeg venter stadig væk på at få det.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Fru Helle Degn undrede sig over, at jeg stillede mig fuldstændig afvisende over for en eller anden regulering, og spurgte, hvordan det dog kunne være. Må jeg blot henvise til, hvad jeg sagde, da jeg første gang var på talerstolen. Jeg sluttede med at sige, at netop de uddannelsessøgende får fuldstændig kompensation for de indtrufne pristigninger i det kommende støtteår. Jeg har ikke stillet mig afvisende over for disse kompensationer, disse reguleringer. Det synes jeg skulle være svar nok.

Og så vil jeg gerne sige til hr. Alfred Hansen, der spørger, hvilket syn venstre har på støtteordningen i det hele taget, at det er fuldstændig rigtigt, at vi mener, at efter at man i den første tid har fået stipendier, må vejen gå over låneordningen. Det har altid været vores mål, og vi mener, det er det, vi skal stile fremimod.

Formanden:

Jeg henstiller, at man nu koncentrerer debatten om det stillede forslag.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg skal gøre det kort. Det var en lille bemærkning til hr. Hans Toft. Det stod ikke

ganske klart for mig, hvad det var for et spørgsmål, hr. Hans Toft stillede, og det ligner de spørgsmål, han mener han har stillet ved andre lejligheder. Det, jeg gjorde her i mit svar, var, at jeg prøvede at forklare fordele og ulemper ved forskellige tilbagebetalingsordninger, hvis man valgte den ene, og hvis man valgte den anden, og det berører nogle af de problemer, der er ved en låneordning af den ene eller den anden art, men det skal jeg ikke trætte med at gentage, da det ikke er det forslag, der behandles her i dag.

Det eneste, socialdemokratiets ordfører, fru Helle Degn, gjorde, var i sin ordførertale at gøre opmærksom på, at vi havde behandlet uddannelsesstøttespørgsmål ved andre lejligheder, og at socialdemokratiet var interesseret i en nyordning. Det giver formentlig ikke anledning til en større debat om denne nyordning i forbindelse med dette forslag.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Freddy Madsen) (DKP):

Jeg synes ikke, der skal være misforståelser i den sag, som hr. Hans Toft har ført frem. Det er ikke sådan, at hvis undervisningsministeren beslutter sig til at udbetale de 90 mill. kr., så har folketetinget dermed automatisk forpligtet sig til at lægge 90 mill. kr. ovenpå til næste år. Så skal der en ny bevilling til, og det, jeg gjorde opmærksom på, var, at det vil vi meget gerne være med til. Men der skal altså en bevilling til.

(Kort bemærkning).

Hans Toft (KF):

Selvfølgelig skal der en bevilling til, men der står, så vidt jeg har forstået loven, at det beløb, der er givet ud til Statens Uddannelsesstøtte ét år, skal pristalsreguleres og reguleres automatisk op det næste år. Jeg vil gerne bede ministeren om at bekræfte, at sådan forholder det sig.

Og så endelig til fru Ritt Bjerregaard. Vi skal ikke diskutere uddannelsesstøtte på lang sigt i dag. Det, jeg har spurgt fru Ritt Bjerregaard om, og nu spørger jeg om det for nok tiende gang, er: der er en sammenkædning mellem en gradueret tilbagebetalingsordning og folks lyst til at gøre en ekstra indsats. Det spørgsmål har været un-

[Hans Toft.]

dersøgt i udvalget vedrørende de sociale ydelser og boligsikringen, og dette udvalg har fundet ud af, at man ikke kan anvise løsninger herpå. Hvordan har fru Ritt Bjerregaard tænkt sig, når man kobler en ny ordning ind, der hedder uddannelsesstøtte, med flere hundrede millioner kroner i offentlige tilskud, at det vil gå med folks lyst til at gøre en ekstra indsats? Jeg tror ikke, man vil gøre en ekstra indsats og tjene mere, fordi man så skal betale mere af sin uddannelsesstøtte tilbage. Jeg beder ikke fru Ritt Bjerregaard om at besvare dette i dag, for det kræver nok omtanke, og derfor tror jeg, hun skal vente med det. Det er jo åbenbart først i dag, hun har forstået det.

Formanden:

Jeg må fra nu af strengt bede talerne holde sig til det forslag, der foreligger til behandling.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Jeg skal blot svare hr. Hans Toft, at det er rigtigt, at vi i det øjeblik, vi tager af de 90 mill. kr. og lægger dem oven i beløbet for det kommende støtteår, har vi et større beløb, der bliver pristals- og elevreguleret. Det glider automatisk videre, og det er det, vi ikke vil være med til.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):.

Jeg skal lægge mig formandens ord på sinde og blot sige til hr. Hans Toft, at jeg med glæde tager den diskussion op i folketingets undervisningsudvalg, hvor jeg mener den hører hjemme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 28. marts, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om internationalt udviklingssamarbejde.

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens lønningsvæsen m. m.

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om garantier til finansieringsinstitutter inden for detailhandelen.

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om banker og sparekasser.

5) Tredje behandling af:

Forslag til finanslov for finansåret 1. april 1974-31. marts 1975.

Mødet hævet kl. 17.47.